Rašytojos gyvenimas – kaip ant delno

V. Petrauskienės nuotr. E. Juodvalkės kūryba sudomino ir muziejaus prezidentą S. Balzeką bei direktorę R. Janz

Šeštadienį, kovo 19 dieną, į Balzeko lietuvių kultūros muziejaus surengtą popietę su poete ir rašytoja Egle Juodvalke atėjo ne tik jos talento gerbėjai, bet ir tie, kurie nebuvo susipažinę su šios moters kūryba. Ne vieną sudomino tema – pasakojimas, kaip buvo nugalėtas nepagydoma liga laikomas diabetas. Rašytoją atlydėjusi ir jos kūrybą pristačiusi menininkė Aleksandra Vilija Eiva memuarų autorę pavadino „kalbančiu, besijuokiančiu ir gyvenančiu medicinos stebuklu“.

Į muziejaus pirmojo aukšto salę susirinkę žmonės rašytojai pateikė nemažai klausimų. Anglų kalba išleistą memuarų knygą „Sugar Mountain“ pristačiusi autorė nuoširdžiai bendravo su savo skaitytojais. Lietuvių kalba „Cukraus kalnas“ buvo išleistas 2000 metais. Dabar ji pradėjo savo kelią pas amerikiečius

skaitytojus.

Ne vienam iš susirinkusių rūpėjo išgirsti, kaip Eglei Juodvalkei pavyko likti iki galo atvirai, memuaruose pasakojant apie savo gyvenimą su diabetu. Ar nekilo minčių kai kurias savo gyvenimo detales nutylėti?

„Turėjau pasakoti viską taip, kaip buvo, nes tai mano gyvenimas. Nieko negalėjau nuslėpti, nes kitaip skaitytojai iš karto būtų pajautę, kad esu nenuoširdi“ , – sakė Eglė Juodvalkė.

Juk ne kiekvienam paprasta būtų viešai prisipažinti, kad būdama paauglė apgaudinėjo tėvus ir net vogdavo centus iš tėvo kišenės. Vien tam, kad už juos galėtų pirkti draudžiamų saldainių, kuriuos slėpdavo krūmuose netoli namų. Kai nebūdavo saldainių, rinkdavo nuo žemės kažkieno sukramtytą gumą – gal dar joje liko to dieviško saldumo, dėl kurio draudimo maištavo paauglė.

Toks Eglės Juodvalkės maištas neapsieidavo be pasekmių, o jos ligonei buvo grėsmingos: koma ir priartėjusios mirties alsavimas. Šioje būsenoje rašytoja buvo atsidūrusi ne kartą. Nes nenorėjo patikėti, kad diabetas turi valdyti jos gyvenimą. Eglė Juodvalkė tylią, bet grėsmingą ligą norėjo įsprausti į savo gyvenimo būdo rėmus, priversti paklusti. Maištingos ir kūrybiškos sielos lietuvė norėjo keliauti po pasaulį, dirbti mėgstamą darbą, būti mylima ir reikalinga, bei valgyti daug daug saldumynų.

Kūrėjos angelas sargas buvo mama. Reikli, griežta ir žinanti, kada atėjo laikas dukrą gabenti į ligoninę. Mama ne kartą Eglę ištraukė iš mirties nagų. Eglė Juodvalkė penkiasdešimt metų gyveno, bandydama nepaisyti sunkios ligos. Tik tokia drąsa jai kainavo nemažai: trys inkstų, dvi kasos persodinimo operacijos, viena chirurgų intervencija į širdį.

Eglė Juodvalkė ne tik liko gyva, bet būdama 55 – erių gavo Likimo dovaną: po organų persodinimo operacijų ji atsikratė diabeto. „Dabar valgau ką noriu ir negaliu patikėti, kad buvo kitaip“, – sakė rašytoja.

Eglės Juodvalkės kūrybą trumpai aptarusi Aleksandra Vilija Eiva susirinkusiems paskaitė knygos ištrauką, kurioje rašytoja prisipažįsta norėjusi nusižudyti. Tam buvo sugalvojusi netradicinį metodą – kelis kartus laiku nesusileisti reikiamų vaistų. O ką kita daryti jaunai merginai, kai supranti, jog nė vienam vaikinui pasaulyje nerūpi? Net tam neišvaizdžiausiam visų merginų atstumtam

bendramoksliui. Eglės pakviestas į šokių vakarą, jis atsisakė eiti. Ji tada dar nežinojo, kad savo mylimojo reikės palaukti, kad savo geriausią draugą, gyvenimo meilę ir būsimą vyrą rašytoją Henryką Skwarczynskį sutiks gerokai vėliau.

Kurioje šalyje – Lietuvoje, Vokietijoje ar Amerikoje geriausia gydytis? Ką Eglei reiškia būti lietuve? Kodėl kūrėja neturi vaikų? Į visus, netgi labai asmeniškus klausimus E. Juodvalkė atsakinėjo atvirai, paprastai ir be pozos.

„Nesvarbu, ar daug žmonių perskaitys „Sugar Mountain“. Bet jeigu atsiras bent keli, kuriems ši knyga padės, tai jau bus mano didelis pasiekimas“, – susirinkusiems sakė Eglė Juodvalkė.

Virginija Petrauskienė